

Niech mi się stanie według Twego słowa¹

Abp dr Stanislav Zvolenský – METROPOLITA BRATYSŁAWSKI (SŁOWACJA)

Ur. 19.11.1958 r. w Trnawie na Słowacji. Po maturze studia filozoficzno-teologiczne w Seminarium Duchownym w Bratysławie. 13.06.1982 r. przyjął święcenia kapłańskie z rąk Bpa Juliusza Gábrišona. Od r. 1982 praca w parafii w Galante a od r. 1985 w Hlohovci. Od r. 1990 proboszcz w Bratysławie-Vajnoroach. W r. 1990 studia z teologii w Innsbrucku a następnie prawo kanoniczne na Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie. Doktorat z prawa kanonicznego. Od r. 1998 wiceoficjał sądu kościelnego w Trnawie i wykładowca prawa kanonicznego na RK CMBF UK w Bratysławie. W r. 2001 prodziekan na RK CMBF UK w Bratysławie i sędzia Metropolitalnego Sądu w Trnawie. Powołany na biskupa przez Jana Pawła II, dn. 02.05.2004 r. przyjął święcenia biskupie jako biskup pomocniczy diecezji Bratysławsko-Trnawskiej. Zawołaniem jego są słowa z modlitwy Pańskiej „Bądź wola Twoja”. 14.02.2008 r. Papież Benedykt XVI dokonał podziału archidiecezji bratysławsko-trnawskiej na dwie samodzielne archidiecezje i powołał go na abpa metropolitę w Bratysławie. Konsekracji udzieliłi mu: Abp Ján Sokol, Abp Henryk Józef Nowacki i Bp Dominik Tóth. W listopadzie 2009 r. wybrany został na Przewodniczącą Konferencji Episkopatu Słowacji.

.....
„Blahoslavená, ktorá uverila...”

Drahí bratia a sestry, drahí mariánski citelia!

Mária sa vydala na cestu. Aby stretla svoju príbuznú Alžbetu a zdieľala s ňou spoločnú radosť akajúcich matiek. A tiež, aby Alžbete – tehotnej vo vysokom veku – pomohla a poslúžila. Ak nám Lukáš tak podrobne opisuje ich stretnutie, nechce nám iba detailne zreferovať nejakú okolnosť. Ponúka toto stretnutie ako modelovú situáciu, ako posolstvo, prostredníctvom ktorého sa k nám chce dnes prihovoriť sám Boh. Božou vôľou je, aby sme mali vieru, lebo len viera nás otvára pre dialóg s ním, len viera nás otvára pre schopnosť žiť jeho evanjelium v každodennom živote. Len si všimnime, ako Alžbeta oslovuje a pozdravuje Máriu: okrem nádherného titulu „Matka môjho Pána“ je tu rovnako nádherná charakteristika prichádzajúcej Panny-Matky, charakteristika najlepšie vy-

stihujúca podstatu Máriinho božieho materstva: „Blahoslavená je tá, ktorá uverila, že sa jej splní, čo jej povedal Pán“. Slovo „uverila“ v nás vyvoláva dojem akéhosi vnútorného rozhodnutia učeného v konkrétnom čase a konkrétnych súvislostiach. Teda nie iba nemý súhlas a neosobné prispôsobenie sa božej vôli, ale jasné a nahlas vyslovené „fiat“, „nech sa mi stane podľa tvojho slova“. Keď Mária svoju vieru vyjadrila slovami „hl’a služobnica pána“, vyjadrila svoj aktívny súhlas so všetkým, čo od nej žiada a bude žiadať Boh. V originálnom texte má použitý výraz trochu iné zafarbenie, ako má naše slovo „služobnica“, ktoré navodzuje skôr akoby pasívnu a tak trochu zatrpknutú odovzdanosť do vôle kohosi až cudzieho. Nie tak Mária: jej „služobnica“ je viac ako akási slúžka: nie, ona je radosná a iniciatívna spolupracovníčka na božom pláne spásy. V Máriinom postoji

¹ Wystąpienie w dniu 04 lipca 2010 roku w Lewoczy.

cítíme iniciatívne nadšenie, tvorivú aktivitu, ochotu konkrétne konať, konkrétne sa rozhodovať a trpezlivo znášať námahy plynúce z prijatej úlohy. Nie náhodou potom Alžbeta spresnila, v čo Mária uverila: uverila, že sa „jej splní, čo jej povedal Pán“. V tejto stručnej vete sa dozvedáme ešte viac o povahe Máriinej viery: ona nielenže verí v slovo Pánovo, ale dokonca verí, že ona osobne je jeho adresátkou. Jej viera je silná, čistá, trvalá. Verí nielen v uskutočniteľnosť slova, ale že sa to aj jej osobne, veľmi osobne dotýka. Viera je u nej základom všetkého, preto Mária vlastne reprezentuje celé ľudstvo, všetkých tých ľudí, čo Bohu hovoria svoje „áno“. Podobne ako Abrahám odpovedá Bohu „áno“, aj keď to prináša riziko, reálne riziko, nad ktorým však bdie nekonečný Boh, pán celých dejín i každej sekundy trvania sveta. Nie je to poučné? Nie je to výzva? Ruku na srdce, koľkokrát počúvame Božie slovo, koľkokrát aj neraz hovoríme amen, koľkokrát o obsahu biblických textov aj diskutujeme, ale otázka znie: robíme to s vierou? Nie ako nezainteresovaní pozorovatelia príbehu, ale ako jeho aktívni protagonisti? Ako uskutočňovatelia tohto slova, Bohom povolaní budovať Božieho kráľovstvo na zemi?

Keď Mária odpovie „nech sa mi stane podľa tvojho slova“, tiež sa zaujíma „ako sa to stane“. Máriina viera v silu božieho slova ju ihneď aktivizuje do záujmu, ako, akým spôsobom sa uskutoční to, čo chce Pán. Zvestovanie zvykne počas modlitby „Anjel pána“ vyjadriť slovami z Prologu svätého Jána: „a slovo sa telom stalo“. Stalo sa, a to na viacerých úrovniach. Pod Máriiným srdcom sa počalo dieťa, Ježiš. A v Máriinom srdci sa toto slovo od Boha zrealizovalo ako vnútorné duchovné rozhodnutie slobodného človeka. Lebo Máriina

viera bola dynamická, aj ona prechádzala nutnosťou rozhodnúť sa, aj ona mohla byť vystavená riziku odbočiť z Božej cesty. No vo veľkom významovom oblúku sa mystické odmietavé „nie“ pri strome poznania v vymazáva Máriiným vytrvalým „fiat“. Naozaj, „blahoslavená, ktorá uverila“, lebo cez jej vieru sa slovo stalo skutkom, rozhodnutím, činom, telom. Ona totiž nebola odtážitou náhradnou matkou mesiáša, ktorá ho mala iba vynosiť. Bola Matkou v plnom zmysle slova - práve pre hbu svojej viery a iniciatívnu odovzdanosť božiemu projektu.

Máriin existenciálny zážitok s mocou stvoriteľského slova ústi ešte aj do toho, že vykročí ako pútnička - na svoju púť radosti a púť pomoci. Jej švagriná Alžbeta počala dieťa vo vysokom veku. Matka ide zdieľať radosť s matkou, milostiplná mladá svieža Matka ide na pomoc tiež z milosti božej matku vo vysokom veku. Mária svoju blízkosť k Alžbete vyjadruje aj prekonávaním priestorovej vzdialenosti k nej. Mária je v tomto výjave akýmsi modelom pútnika: vnímavá na boží impulz vykročí, aby zanesla a odovzdávala radosť, pochopenie, zážitok s Pánom.

Vstúpili ste, drahí pútnici tu na tejto Levočskej mariánskej hore, do stôp Panny Márie. Ved' aj vy vyjadrujete svoju blízkosť ku Kristovi a jeho Matke Márii prekonávaním priestorovej vzdialenosti, ktorá obnáša aj útrapy cestovania, možno veľké teplo, možno dážď, možno chlad. Toto prekonávanie väčších dial'ok má však zmysel iba vtedy, ak je zamerané na prekonávanie našich vzťahových vzdialeností, vzdialenosti medzi človekom a Bohom, medzi človekom a človekom. Hľadanie vzájomnej blízkosti bolo zvlášť aktuálne v posledných týždňoch, ved' sme sledovali tragédiu, ako ľudia počas povodní

stratili všetky materiálne hodnoty, ktoré dlhodobo nadobúdali. Nečakaný a tým šokujúcejší rozmar prírody, ktorý radikálne zvrátil osudy mnohých ľudí, ich majetkové pomery i životné plány. Kol'ko domov, ktoré vyzerali také pevné na vlastných základoch, sa zrazu ako domček z karát zrútili na podmočenom podloží. Kol'ko pevne vyasfaltovaných ciest sa stalo obyčajnou hračkou nečakaného trasoviska. Takéto situácie pozná aj Biblia, masy vôd a blata, či privalové dažde v nej vždy vyjadrovali ťažkú skúšku pre ľudské pokolenie, no tiež možnosť akéhosi nového začiatku, nového precitnutia pri pohľade na základnú hierarchiu hodnôt. Samozrejme, nikto nikomu nič podobné neželá, no táto tragédia – ak na ňu už dokážeme hl'adiet' s trochou odstupu - nám pomáha uvedomiť si, ako veľmi je dôležité nestavat' život čisto a výlučne na veciach materiálnych. Na tomto pozadí o to viac vyniká, čo sa nedá materiálne merať a vyhodnocovať: duchovná sila nestratiť nádej, vnútorná energia pozviechať a začínať odznova – a to všetko za podpory ľudsky zrazu tak blízkyh solidárnyh ľudí, ľudí veriacich v Boha ochotnýh podat' pomocnú ruku. Ochota ísť napriek prekážkam dopredu, napredovať napriek všetkým protiprúdom, je znakom a príkladom duchovného zmyslu života. Áno, mnohí postihnutí sú pre nás príkladom čínorodej nádeje, čo nás nap ňa obdivom i modlitbou za to, aby ich Pán i nad'alej obdaril duchovnou silou.

Aj preto tu vytvárame toto veľké spoločenstvo viery, kde každý jeden z prítomných, hoci sa vzájomne všetci osobne nepoznáme, predsa sa v istom zmysle spoznávame ako bratia a sestry veriaci v Boha. tak vytvárame spoločenstvo viery cez Máriu, ktorá je prvou veriacou, najvy-

nikajúcejším vzorom veriacej ženy uskutocňujúcej Božiu vôľu v každodennom živote. Sú rôzne spoločenstvá, športové či umelecké, zjednotené okolo rôznych jednotiacich princípov. Toto naše spoločenstvo na Levočskej mariánskej hore je jedinečné a neopakovateľné, lebo sme zídění vo viere a zjednotení Kristom. A inšpirovaný Máriou, „blahoslavenou, lebo uverila“. Prichádza k Alžbete, aby jej pomohla, no okrem materiálnej konkrétnej pomoci jej vlastne pomáha svojím svedectvom, na základe ktorého Alžbeta chváli jej vieru. Alžbetine slová sú nielen vyjadrením obdivu voči Márii, sú aj výrazom jej vnútornej radosti a povzbudenia z Máriinho svedectva. Poznať človeka hlbokej viery je totiž aj o tom, že vidíme mocné Božie pôsobenie v človeku, potvrdzuje, že je možné veriť v Boha, veriť v neho hlboko a odovzdane. Preto Mária stojí blízko všetkým, ktorí po záplavách stratili všetko, lebo ona – stojac pod krížom – strácala všetko v tom najplnšom zmysle slova – stratila toho komu dala život, koho obetovala v chráme, ktorého tam našla ako dvanásťročného. Stratila toho, koho zachraňovala emigráciou do Egypta, stratila toho, koho slávu videla počas znamení v podobe zázračných uzdravení. Stratila Ježiša, svojho Syna. Jej dušu zaplavila nepredstaviteľná bolesť matky strácajúcej syna, povodeň bolestí presiakla do každej bunky jej presvätej duše. Akokol'vek paradoxne to znie, aj tu mária zostáva „blahoslavenou, ktorá uverila“, lebo podstúpila vzhľadom na svoju vieru tú najt'ažšiu skúšku.

Alžbeta slovami o „blahoslavenej, ktorá uverila“ prezrádza čosi aj o sebe. Máriu vieru vníma ako postoj orientovaný na Boha so súčasnou ochotou konať Božiu vôľu. No hovorí aj o Bohu, jeho добрote,

vel'kosti, vznešenosti a milosrdenstve, o jeho vel'korysosti dávať vieru so súčasnou milosťou prijať ju, rozvíjať a uskutočňovať. O Alžbete sa vlastne dozvedáme, že si vie nielen všimnúť, precítiť a oceniť h bku viery svojej švagrinej, ktorú tituluje „Matka môjho Pána!, ale že túto vieru chce prijať aj ona sama. A tak sa v nej zachvelo radosťou dieťa, je naplnená milosťou Ducha Svätého ktorý očisťuje ju aj jej syna Jána: takto v podstate zažívajú pravý krst Duchom Svätým. V Alžbetinej radosť je už predobraz toho, čo vštepí do srdca svojho syna, Jána Krstiteľ'a. Ba viac, stretnutie dvoch svätých a Bohu oddaných žien je akýmsi predobrazom, modelom budúcich stretnutí ich synov. Teraz Alžbeta hovorí „matka môjho Pána“, o niekoľko desiat'ročí ukáže jej syn na Ježiša Krista, aby ešte hlbšie vyjadril v ako zmysle je tento Ježiš naozaj Pán: hl'a, je to „baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta“. A tiež - teraz Alžbeta a pokorou vyznáva „blahoslavená, ktorá si uverila“, za niekoľko rokov jej syn vyzná, že po ňom prichádza ten „komu nie je hoden rozviazať remienok na obuvi“.

Na Márii spolu s Alžbetou obdivujeme jej vieru, na všetkých štyroch protagonistoch dnešného evanjelia h bku ich obeťavosti a nasadenia: Mária svoje „fiat“ dopovie s rovnakou oddanosťou aj pod krížom. Alžbeta vo vysokom veku prijme svoje materstvo a daruje svetu proroka, Jána Krstiteľ'a. Ján sa stane mučeníkom pravdy a svedkom víťazstva pravdy nad ľžou, víťazstvom duchovnosti nad smrtonosnou pýchou telesnej vášne. A napokon a predovšetkým, Ježiš – syn človeka a Boží Syn – zomrie na Kríži. Blahoslavená, ktorá uverila, že sa jej stane, ako jej povedal Pán a ktorá tomu verí dokonca, do dôsledkov, bezvýhradne, vždy. Aj pod krížom.

Mária hl'adá z Božieho popudu kontakt s Alžbetou. Najprv sa odohrá zvestovanie,

keď Anjel oznámi Márii, že bude matkou Mesiáša. No potom pokračuje zvestovanie zo strany Márie pre Alžbetu. Aj my sme dnes najprv počuli božie slovo a tesne pred prijatím eucharistie si podáme v rámci znaku pokoja ruky. Dnes si zvlášť uvedomme, že po návrate domov mnohí čakajú na našu podanú pomocnú ruku. Kiež by sa aj v našom živote slovo telom stalo, kiež by sme aj my boli blahoslavení vo viere, že sa nám stane podl'a Pánovho slova. Kiež by naša podaná ruka postihnutým rôzneho druhu bola svedectvom o Kristovi, ktorý žiada našu vieru spečaťovat' skutkami.

K tomu potrebujeme posilu zhora, chlieb z neba. Ako hlboko mariánska a súčasne kristocentrická je tá chvíľ'a, keď vám pred oči zdvihneme prepodstatnený chlieb, Eucharistiu, telo Kristovo. A vy odpoviete Amen! Ako vel'mi sa v tom momente prijímania podobáme Márii: aj ona prijala pod srdce a do srdca Krista, lebo bola blahoslavená cez vieru v účinnosť božieho slova. Áno, symbolické podanie ruky a reálne prijatie Krista spolu súvisia, sú neoddeliteľné, vzájomne sa podmieňujú. Ježiš potrebuje naše ruky, potrebuje našu prítomnosť vo svete, aby sme tam boli svetlom i sol'ou. A my potrebujeme jeho, lebo bez neho toho nie sme schopní. Kol'kí dnes znechutene zažívajú bolesť nad stratou domova i majetku, kol'kých naplnila tma duchovného znechutenia. Kto, ak nie my, naplnení Kristom a inšpirovaní Máriinou vierou, sme povolaní podať už nielen symbolickú, ale reálnu pomocnú ruku. „Urobte všetko, čo Vám povie“, vyzýva nás Matka Božia z Kány Galilejskej, aby sme konali Ježišovu vôľ'u. Cez dôvernú poslušnosť prisluhujúcich tam v Káne napokon celé spoločenstvo zažilo radosť z dobrého vína. Bud'me odovzdávatel'mi takej istej radosti, keď sa vrátíme domov, medzi na-

šich susedov, priatel'ov, známych i príbuzných. Je mnoho tých, ktorí čakajú: dobré slovo povzbudenia, podanú ruku reálnej konkrétnej pomoci. Len tak raz, aj na konci nášho života, budú aj o nás môcť povedať – viac na základe konkrétnych skutkov ako mnohých rečí – že aj my sme blahoslavení, keďže sme uverili, prijali a uskutočnili Kristovo slovo. Ved' on je jediným skutočným žriedlom skutočnej lásky.

STRESZCZENIE

Maryja jest Tą, która początkowo podejmuje wiele zadań w zbawczym działaniu, potem swoje działanie przenosi na grunt życia człowieka. Często staje Ona na drodze naszego życia z misją otrzymaną od Boga. Sobór Watykański II pisze wprost, że właśnie ta łączność Maryi z dziełem Syna, zwłaszcza z Jego zbawczym cierpieniem stała się przyczyną Jej duchowego macierzyństwa w stosunku do chrześcijan. Pierwszym wymiarem pośrednictwa Maryi jest Jej wstawienictwo. Ona oręduje za nami gdy dostrzeże nasze potrzeby, zarówno te dotyczące zbawienia wiecznego, jak i te doczesne. Wysłuchuje naszych prośb i przedstawia je swemu Synowi, tak jak niegdyś przedstawiła potrzeby nowożeńców i ich rodzin w Kanie Galilejskiej. Jeszcze jedną formą pośrednictwa, która ostatnio coraz częściej jest zauważana, to pośrednictwo przykładu. Tak jak najlepszą formą wychowania jest

dawanie przykładu własnym życiem, tak samo Matka Boża poprzez przykład swego życia, swej wiary, nadziei i miłości uczy i wychowuje nas. Naśladując ją chrześcijanin staje się coraz lepszy i przybliża się do Boga. I w ten sposób podstawowa funkcja pośredniczenia zostaje spełniona.

SUMMARY

Mary is the one who initially takes a lot of tasks in the saving action, then her action transfers to human life. She is often on the road of our lives with the mission received from God. Second Vatican Council explicitly says that it is precisely this link of Mary with the work of the Son, especially with his saving suffering has become a cause of her spiritual motherhood in relation to Christians. The first dimension is the mediation of Mary's intercession. She intercedes for us when sees our needs, whether for the eternal salvation, and the temporal. Listens to our requests and submit them to her Son, as previously presented the needs of honeymooners and their families at Cana in Galilee. Another form of mediation, which lately is more often noticed, the mediation of example. Just as the best form of education is to give an example of your life, just as the Mother of God through the example of her life, her faith, hope and love, teaches and educates us. Imitating her Christian becomes better and closer to God. And so the basic function of mediation is fulfilled.

**„Jeśli las - to szumiący,
jeśli rzeki - to urwiste
a serce na złość ludziom
i naiwne, i czyste”.**

(Jan Twardowski)